

[Stensballe.]

grad ville virke alene derved, at den var der, og derved afholde regeringen fra at fremsætte outrerede forslag. Regeringen kunne jo altid til sin tid lempe sine forslag, hvis den havde indtryk af, at en sådan vetoret ville blive bragt i anvendelse. Vi kender denne vetoretbestemmelse fra ekspropriationsbestemmelserne i grundloven: $\frac{1}{3}$ af tingets medlemmer kan forlange lovens stadfæstelse udskudt til efter næste valg. Jeg erindrer ikke, at denne bestemmelse nogensinde er brugt, udover at en minister, da han mærkede, at han ikke kunne få ekspropriationsbestemmelsen igen uden anvendelse af veto, trak sit forslag herom tilbage. Jeg skal dog i parentes bemærke, at det var en ekspropriationsbestemmelse af en ganske særegen karakter.

Man vil måske sige, at man ikke kan have både folkeafstemning og vetoret. Det er der nu næppe statsretligt noget i vejen for, og en udtalelse herom er iøvrigt let at indhente hos de statsretskyndige. Jeg føler mig overbevist om, at hvis man kunne få en sådan ret indført, ville den fremkalde mange ja-stemmer.

Under en tokammerordning ville der næppe være tilstrækkelig grund til at stille et sådant forslag. Ved tokammerordningen har vælgerne, erhvervsorganisationer, arbejderorganisationer samt politiske organisationer en særlig mulighed for at få kendskab til lovgivningsarbejdet ved lovfor-slagenes overgang fra det ene ting til det andet og for at kunne påvirke tingene under lovgivningsarbejdet; denne mulighed falder jo bort nu, når der ikke findes to ting mere — hvis dette forslag vedtages —, men jeg forudsætter, at der ved for-retningsordenen for det nye folketing træffes sådanne foranstaltninger med hensyn til fristers ansættelse og overholdelse og med hensyn til tilrettelægning og behandling i det hele taget, at forbindelsen mellem organisationer og ting opretholdes på for-svarlig måde. Det ligger efter min opfattelse i folketingets egen interesse. Jeg gør her iøvrigt opmærksom på, at venstre i sit forslag om etkammer i 1939 havde fore-

slået, at 40 pct. af tingets medlemmer skulle kunne kræve et lovfor-slags endelige behan-dling udskudt til næste samling. Her var der altså en grundlovssikret ret til at give udstrakt adgang til yderligere overvejelser og henvendelser.

Jeg vil iøvrigt gerne udtale — uden at jeg skal komme nærmere ind på alle de andre ændringer, der er foreslået til den nuværende grundlov, som den højtærede statsminister har gjort så udførligt rede for —, at jeg kan tiltræde de ændringer, der er indeholdt i grundlovsfor-slaget.

Jeg må også anse de ændringer, der er foretaget i folketinget, for forbedringer af det forelagte grundlovsfor-slag, og her vil jeg navnlig påpege den absolutte forbedring af rigsrettens sammensætning. Men jeg vil sam-tidig udtale min forundring over, at folke-tinget ikke har ændret afstemningsreglen for valgretsaldern derhen, at folkeafstemning om valgretsaldern afholdes samtidig med folketingsvalget og valgmandsvalget, såle-des at der er truffet en afgørelse, når der skal stemmes om grundlovsfor-slaget. Jeg tror, at vælgerne ville føle sig mere betryg-gede, hvis noget sådant skete. Jeg tror for-øvrigt også, at hvis man havde haft adgang til at stemme om 25 års valget, ville det ikke have været nogen skade til med hensyn til at få vælgerne til at stemme ja til grund-lovsfor-slaget. Men det forbyder jo nu den indgåede overenskomst.

Jeg vil til slut sige, at ved at læse refera-tet af folketingets forhandlinger igennem har jeg læst mange motiveringer og mange, forekommer det mig, overfladiske motive-ringer for landstingets afskaffelse. En af ord-førerne i folketinget holdt en tale, og da jeg læste den, kunne jeg ikke lade være med at trække på smilebåndet, idet han sagde, at det var 1866-forfatningens landstings skyg-ge, der hvilede over det nuværende lands-ting, og som var medvirkende til, at det nu-værende landsting måtte forsvinde, skønt der er gået 35 år, siden det andet blev aflivet. Jeg kan heller ikke nægte, at jeg blev noget for-bavset, da den ærede ordfører for socialdemo-kratiet (Hans Hansen) argumenterede for landstingets afskaffelse alene ud fra eksempler